

05

A

360

25

D. T. O. M. A.
DISPUTATIO PNEUMATICA
De
ANIMA SEPA-
RATA,

Quam
Amplissimâ Facultate Philosophicâ approbante

In
Celeberrima Wittebergenſium ACADEMIA

SUB PRAESIDIO
Clarissimi & Excellentissimi Viri,

DN. M. JOHANNIS SCHARFII,
Logices & Metaphysices Professoris Publici, Præ-
ceptoris ac Fautoris sui plurimum observandi
& honorandi,

Publicè

discutiendam proponit

JOHANNES FLEUTER, NORTHUSANUS

*Addiẽm 28. Octobr. horis à 7. matutinis in Audito-
rio Majorẽ.*

WITTEBERGÆ,
Typis JOHANNIS HAKEN.

MDCXXIX

25

LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF
HALL
SACHSEN-ANHALT

05 A 360

Σὺν Θεῷ.

Præloquium.

Ritum illud apophthegma: γινῶσι σαυτὸν, quod secundum Satyricum è cælo descendisse dicitur, bene si perpendamus inq; nosmetipsos descendamus, reperimus, duas hominis è quibus constitutus est, esse partes, animam unam, corpus verò alteram, quarum illa hanc multis nominibus antecellit, atq; ideo, ut præ hac sub accuratioris considerationis incudem revocetur, & rei dignitas & maxima utilitas postulare videntur. Quod ipsum hac vice bono cum Deo effectum dare constituimus. Non verò omnia illa, que de anima in genere disputari possunt, in medium proferemus, sed ea duntaxat, que statum illius separatam, ut vocant, concernunt, paucis adumbrabimus & explicabimus, ita quidem ut præsens tractatio tribus includatur capitibus, quorum primum statum anime separate, qualis ille sit, aperiet; secundum attributa quedam, que anime in hoc statu competant, recensabit; tertium deniq; μεταψύχων, sive animarum migrationem, profligabit. Hoc ordine progrediemur, id quod felix faustumq; esse jubeat Altissimus!

CAPVT I.

De Statu Anime separate.

I.

Animam cum corpore, non interire, sed illo corrupto superstitem permanere, heic præsupponitur, & infra ubi de anime attributis, inter quæ primum locum obtinet ejus immortalitas, differendum

A 2

dum

dum erit, magis probabitur. Quæritur ergò hicce status, in quo anima post separationem perdurat, qualis sit, an videlicet naturalis necne: quo de quæsito tres potissimum inveniuntur opiniones.

II.

Prima asserit *statum hunc animæ esse ei violentum*. Et in hanc sententiam Thomas descendere videtur, quando libr. contra Gent. c. 89. rat. 2. & 1. p. q. 118 art. 3. expressè scribit, quod contra naturam animæ sit eam esse separatam à corpore, licet alibi aliter loquatur.

III.

Secunda statuit *statum animæ esse præter naturam ejus*, & ita sentit Henric. Quodlib. 7. p. 13. Cajet. 1. p. q. 89. art. 1. Doct. Conimbr. disp. 2. art. 2. assert. 1. tract. de anima separata, prout hæc à Scheiblero in Metaphysicis citantur.

IV.

Tertia asserit *hunc animæ statum esse ei naturalem*. Hæc recentioribus nonnullis arridet, eamque approbare videtur Seneca, quando Epist. 102. ad Lucilium ita scriptitat: *Quemadmodum novem mensibus nos tenet uterus maternus & præparat non sibi, sed illi loco, in quem videmur emitti, jam idonei spiritum trahere, & in aperto durare: sic per hoc spatium, quod ab infantia patet in senectutem, in alium naturæ sumimur partum, alia nos origo expectat, alius rerum status. Nondum cælum, nisi ex intervallo pati possumus. Preinde intrepidus horam illam decretoriam respice. Non est animo suprema, sed corpori. Et post pauca: Transseundum est excutit natura redeuntem, sicut intrantem: vide ibidem plura.*

V.

Hæc ut rectius intelligantur, & antequam, cui inter has sententias subscribamus, aperiatur, prænotandum quæ secundum, quæ præter, & quæ contra naturam Philosophis fieri dicuntur.

VI.

Secundum naturam fieri dicuntur, quæ pro modulo atque ordine, naturæ cujuslibet rei in specie competente, sunt, sicut naturaliter ignis sursum tendit, terra deorsum. *Præter naturam fieri dicuntur* ea, quæ tamen non fiunt ex præscripto naturæ, illi tamen nullam vim insignem inferunt, sed aliquo modo retardant, ut color icteriorum fœdus, sex digiti in manu. *Contra naturam dicuntur*, quæ sunt con-

tra a-

traria, id est, quæ contra communem ejus cursum accidunt, sic lapidis jactus sursum contra naturam illius est.

VII.

Porro quoque notanda est *descriptio violenti*, quam reperire licet apud Aristotelem 3. Eth. ad Nicom. c. 3. & ita habet: Violentum est, cujus principium ita est extrinsecum, ut ad illud nihil adjumenti conferat agens, aut patiens. Verba Philosophi hæc sunt: *βίαιον δὲ ἐστὶν ἢ ἀρχὴ ἐξωθεν ταύτης εἶναι, ἐν ᾗ μὴ ἐν συμβάλλεται ὁ πρᾶτ-
των ἢ ὁ πάσχων.* Ex qua definitione patet, duo requiri, ut aliquid sit violentum 1. ut principium ejus sit foris, 2. ut nihil, adjumenti ad id conferat agens aut patiens.

IIIX.

Hicce ita præmissis asserimus 1. *Statum animæ separata non esse esse naturalem.* Hæc conclusio est contra tertiam opinionem, quæ hoc modo probatur. 1. Quicquid contingit propter peccatum, & illius pœnam, mortem videlicet, illud non est naturale. Atqui status animæ separatae contingit propter peccatum, & illius pœnam, mortem videlicet. Ergo status animæ separatae non est naturalis. Majorem, puto, nemo negabit, nisi qui asserere velit mortem, quæ est ipsissima pœna peccati, & in qua fundatur, & quam immediatè sequitur status animæ separatae homini, & quidem primo (respiciendum enim est ad principium) fuisse naturalem, quod ἐστὶν οὐλοσύνη. Minor probatur. Si enim Adam in concreata integritate persisteret, nec peccato se contaminasset, status animæ separatae nullum invenisset locum.

IX.

2. Quodcumque cedit in perniciem compositi, illud non est naturale formæ, quæ homini est anima: Atqui separatio isthæc cedit in perniciem compositi: E. separatio isthæc non est naturalis formæ, quæ homini est anima. Maior probatur, quia asserente D. Jacobo Martini lib. 2. Exerc. Metaph. exer. 2. theor. 8. pag. 570. *forma natura in eo consistit ut 1. informet materiam & ita compositum constituat, 2. ab omnibus speciebus distinguat & 3. causa sit actionum in composito.* Quicquid igitur horum nihil facit illud naturale, formæ dici nequit. Minor manifesta est, quia decedente anima & per mortem separata composi-
A 3 situm.

atum, homo scil. esse definit & moritur. Ad hoc argumentum conatur respondere Scheiblerus, sed nihil solidi affert, nervumque attingere non videtur.

X.

Asserimus ergo 2. *statum animæ separata esse ei præternaturalem & suo modo violentum.* *Præternaturalis*, quia eam naturali perfectione, quam habet in corpore humano, cum quo esse perfectum constituit, carere facit, & retardat ac impedit multas ejus actiones, ob defectum organorum corporeorum, quæ sunt verba Clarissimi Domini Præsidis lib. 4. Pneum. 1. pag. 103. *Violentus*, quia ex principio extrinseco provenit: Argumentum est ejusmodi,

Quicquid provenit ex principio extrinseco, ita ut agens aut patiens nihil adjumenti conferat, illud est violentum: Atqui status animæ separatae provenit ex principio extrinseco, ita ut ad hunc animæ nihil adjumenti conferat. E. status animæ separatae est violentus. Major est certa, & ab omnibus, qui rationem violenti non ignorant, conceditur: Minor ex antedictis constare potest, ubi assertum, poenam peccati, & ita mortem, quæ omnino aliquid extrinsecum & violentum, esse causam & principium hujus animæ status, Firmo igitur talo stabit conclusio.

XI.

Ulterius animam ad hanc separationem nihil adjumenti conferre, exinde patescit, quod in statu isto dependentiam ad corpus habeat, & reunionem cum illo desideret; quod utique non futurum, si anima suam à corpore separationem promovisset, & ad illam aliquid adjumenti contulisset. Quia igitur separatio animæ à corpore ultimata causam habet peccati poenam, nimirum mortem, & verò hæc est aliquid extrinsecum, concludendum omninò videtur, statum animæ separatae non esse naturalem, sed præternaturalem & violentum. Et tantum in præsentiarum de primo.

CA.

CAPVT II.

De attributis, quæ anima in statu separato competant.

I.

Inter attributa animæ primum occurrit ejusdem IMMORTALITAS, de qua variæ olim fuerunt sententiæ, cum quidam eandem, tum *intra*, tum *extra* Ecclesiam negatum iverint. *Intra* Ecclesiam Sadducæi, qui tantum libros Moysis pro divinis habebant, mortalem esse animam affirmarunt, sicuti de illis refert Josephus lib. 18. Antiq. Jud. Hos secuti sunt alii Hæretici, ut meminerunt Augustinus lib. de Hæres. hæres. 85. & Eusebius lib. 6. Hist. Eccles. c. 27. aliique complures, sicuti itidem refert Scheiblerus in parte speciali suæ Metaph. pag. 467. Nec operæ dispendium est, si hic notetur, quod de Johanne XXIII. Pontifice Romano Concilium Basileense sess. II. tom. 4. Conc. Venet. fol. 294. commemorat hunc ad modum: Sæpe & sæpius coram diversis Prælatiis, & aliis honestis ac probis viris pertinaciter Diabolo suadente dixit, asseruit, dogmatizavit vitam æternam non esse, neque aliam post hanc, quin imo dixit & pertinaciter credidit animam hominis cum corpore extingui, & mori instar brutorum animalium; dixit mortuum semel esse etiam in die novissimo minime resurrecturum. En egregiam Petri successoris, quem ab omni errore repurgatum volunt Catholici, fidem! Sed hæc ἐν παροῦσα.

II.

Extra Ecclesiam animos interitui obnoxios, & cum corpore e-mori putavit Epicuræorum grex, quem plurima turba tanta Græcorum, quam Latinorum secuta est, quorum quoque vestigiis insistit Plinius lib. 7. Nat. hist. c. 55. Idem etiam docuisse Aristotelem, memorat Plutarchus de placit. Phil. c. 11. Plures tamen sunt, qui Aristotelem ita sensisse negant: qua de re nihil attinet operosè heic disquirere, ac diffusum esse.

III.

Constat tamen, hisce nihil obstantibus, præcipuos ex Philosophis animæ immortalitatem adseruisse, ut Socratem

tem in Phædro Platonis, Platonem in Timæo, & ante hos Pythagoram, & ante Pythagoram Pherecidem, teste Plutarcho libr. alleg. & Cicerone 1. Tusc. Senecam sicuti passim in ipsius Epistolis videre licet. Hinc Augustinus super Psal. 88. *De animi, inquit, immortalitate multi etiam Philosophi gentium multa disceptarunt, & immortalem eam esse pluribus & multiplicibus libris conscriptum memoria reliquerunt.*

IV.

Sciendum verò *immortale aliquid dici posse dupliciter, vel per naturam, vel per gratiam.* *Immortale per naturam* vocatur, cujus natura non potest admittere corruptionem vel juxta naturalem, vel juxta obedientialem potentiam. Et ejusmodi immortalitas soli Deo adscribitur, 1. Tim 6. v. 6. *Immortale per gratiam* vocatur, quicquid à Deo ita est conditum, ut propter essentialem à materia segregationem per naturam, prout à Deo contradistinguitur, non corrumpitur, præsupposito scilicet generali Dei influxu. Et hujuscemodi immortalitatem animæ nostræ tribuimus, quam sequentibus argumentis, ex naturæ lumine derivatis, statuminamus.

V.

Primum: Quicquid habet esse independens à materia, illud est *immortale*: Atqui anima rationalis habet esse independens à materia; Ergo anima rationalis est immortalis. Major constat; ut enim omnis corruptio oritur ex materia, ita etiam omnis fit per resolutionem in materiam. Quomodo autem id corrumpi poterit in materiam, quod non est ex materia productum, nec de se materialitatum? Imò quod planè non pendet à materia, quod existere potest sine materia, quod de sese omnem conditionem materialem respuit? Tale quid cum sit anima, quis immortalitatem ei denegabit? Minor, quæ est animam habere esse independens à materia, probatur ex ejus operationibus immaterialibus. Quicquid enim exercet operationes à materia independentes, illius esse quoque à materia est independens: jam verò anima exercet operationes à materia independentes: Ergo animæ esse à materia est independens. Major hujus syllogismi exinde constat, quia modus agendi arguit modum essendi, & operationes indicant essentiam. Minor nota est; operationes enim animæ sunt intellectio & volitio, quæ sanè non pendent à materia, sed immateriales sunt, & à natura spiritali eliciuntur. Probatur

tur hoc exemplo eorum, qui *ἕκστασις* (quæ est raptus mentis cum cessatione omnium operationum in inferioribus potentiis) patiuntur, hi multa vident & intelligunt, quæ mente sensibus depressa nunquam vel viderant vel intellexerant.

VI.

Secundum argumentum concludit hoc modo: Si anima unà cum corpore extinguitur, consequens est, Deum esse injustum: At verò Deus non est injustus: Ergo anima una cum corpore non extinguitur. Majoris connexio probatur. Nam cum Deus sit rector & gubernator universi, & maximè hominum, ad justitiam illius pertinet, ut pro ratione meritorum ac demeritorum uniuscujusque, remuneret probos, puniat improbos. Hoc autem si Deus non faceret in alia vita, quæ extincto corpore supersit, nunquam fieret, & sic minimè rerum humanarum justus esset gubernator. Constat enim à Deo in hac id vita non fieri, in qua plerumque pii multis casibus & ærumnis expositi sunt, impiis è contrario multis bonis affluentibus. Oportet igitur cum Deus sit justus aliam superesse vitam in qua & boni omnes justa præmia, & improbi omnes justa supplicia recipiant. Urget rotum hoc argumentum ad immortalitatem animæ probandam Chrysostrmus 4. de Provid. ubi tandem concludit, perinde esse, negare animam immortalem esse, atq; negare esse Deum, cum sit negare Deum esse justum, & qui justus non est, Deus non sit. *Si, inquit, nihil est post hanc vitam, ne Deus quidem est; sin Deus justus est, prodignitate retribuet unicuiq;.* Et sic relinquitur quod anima post mortem superstes maneat, ubi tum fiat compensatio virtutum & vitiorum.

VII.

Et hæc sunt præcipua atgumenta pro animæ immortalitate, ex naturæ lumine deprompta, quibus major vis & robur accedit, si, quæ ex Scripturæ penu proferuntur, illis adjungantur. De fide enim certum est animam esse immortalem, sicuti ex verbis Christi Matt. 10. v. 28. aperte colligitur, quando inquit: Nolite timere eos, qui corpus occidunt, an imam autem occidere non possunt. Hinc animæ piorum post mortem dicuntur colligi ad populum suum & asservari Gen 25. v. 8. c. 38. v. 29 in sinum Abrahamæ portari Luc. 16. v. 22. & c. Sed hæc non sunt hujus loci. Et tantum pro re nata pro adstruendâ animæ immortalitate.

B

IIX. Se-

IIX.

Secundam animæ attributum ponimus **APPETITUM** sive propensionem ejus ad corpus, quam multi in dubium vocarunt, ut Scotus 4. dist. q. 2. art. 3. & ejus affectæ, quibus contrarius est Thomas, qui pro affirmativa concludit 1. p. q. 75. art. 1. ad sextum Abulensis in cap. 22. Matth. quæst. 222 ad 4. nec non, ut videtur, Augustinus lib. 12. super Gen. ad Lit. c. 35. Vide Scheiblerum in Metaphisicis, estque hæc sententia verior & approbanda.

IX.

Prænotandum autem primò appetitum esse duplicem, unum innatum, alterum elicatum. Appetitus innatus nihil aliud est, quam naturalis inclinatio, secundum quam res in aliquod bonum sunt propensæ absque prævia cognitione. Hæc inclinatio fundatur, vel in naturali potentia activa, & est naturalis inclinatio ad aliquid agendum, vel in naturali potentia passiva, & est naturalis inclinatio ad aliquid patiendum seu recipiendum. *Elicatus* est actio, qua voluntas prævia cognitione fertur in bonum prius cognitum, illudque appetit. Dicitur elicatus ideo, quia ex cognitione elicatur. Est enim hic ordo: Intellectus nempe intelligit, & cognoscit rem aliquam; cognoscit etiam, in ea aliquam bonitatem, secundum quam res ista homini sit consentanea. Istâ cognitione præsupposita voluntas desiderat bonum præcognitum.

X.

Deinde notandum: quod sicut anima non informat actu corpus per accidens aliquod super additum, sed per propriam essentiam; ita non sit formaliter apta informandi per aliquod accidens sibi superadditum, sed per propriam naturam. Unde quoque aptitudo illa informandi non ponit aliquid distinctum in sese ab illa, sed sola ratione. Cumque nihil in anima deprehendas, in quo appetitus informandi consistere possit, nisi formalem aptitudinem, utique hæc & non aliud erit ipse appetitus.

XI.

Breviter hisce prælibatis sit *assertio prima: Anima separata inest appetitus innatus informandi corpus.* Probatur 1. ut se habet materia etiam tum, cum est absque forma ad formam, ita quoque se habet anima etiam tum cum est absque materia ad materiam: Sed materia etiam tum cum, est absque forma habet appetitum naturalem ad formam
sicut

sicuti tura cum est absque materia habebit appetitum naturalem ad materiam, corpus videlicet. Connexio probatur. Uti enim appetitus materiae non distinguitur ab illa ex natura rei, ita etiam appetitus animae non distinguitur ab anima, sicuti modo dictum. Explicat hanc rationem Ruv. tract. de anima sep. quaest. 7. his verbis *Appetitus informandi in anima non est aliud quam formalis aptitudo, aut capacitas informandi, sicut in materia non est aliud appetitus ad formam, quam capacitas seu aptitudo recipiendi eam in se: sed anima in statu separationis non est minus ex se apta in formare corpus, quam erat in instanti suae creationis (rectius forsan generationis) Ergo nec minus appetit appetitu naturali informare, quam appetebat prius, sicut materia amissa una formam non minus eam appetit, quam prius.* Hæc ille.

XII.

2. Pro nobis ita argumentatur excellentissimus pariter Theologus & Philosophus D. Jacobus Martini Exerc. Metaph. lib. 2. Theorem. 8 p. 64. Quodcunque separatum à corpore retinet potentiam agendi in corpore; id quoque retinet & conjunctionis cum corpore desiderium, propensionem & dependentiam. At anima separata à corpore retinet potentiam agendi in corpore: E. anima separata à corpore retinet etiam conjunctionis cum corpore desiderium, propensionem & dependentiam. Major est manifesta. Minor probatur: Nam potentia illa animae, sicuti jam antea dictum, realiter ab ea non differt.

XIII.

Affertio secunda sit: Haud absurdè etiam appetitum elicitum animae separatae tribui. Etenim cum in anima sit appetitus innatus, illaque proprio quoque appetitu donata sit, id est, voluntate, cur ea in quæ propensa est, elicitò actu non desideret? Accedit & hoc, quod quia anima qua rationalis, atque à deo qua volitiva, sit forma corporis: quid ni ergo poterit per voluntatem appetere quicquid ei, qua natura est competit, cum ejusmodi appetitus ab ea, ut notum est, proveniat.

XIV.

Huc non incommodè referri potest illud, quod de clamore animarum sanctorum Martyrum dicitur Apoc. 6. v. 9. & 10. quem locum ita *πῆλα φράζει* Gregorius lib. 2. Moral. c. 6. *Magnus*, inquit,

earum clamor, magnum est desiderium tum resurrectionis, tum iudicii: tanto enim quæq; minus clamat, quanto minus desiderat, & tanto maiorem vocem exprimit, quanto se in rei desiderium plenius effundit. Eodem ferè modo illum explicat Dn. D. Winckelmannus part. 3. in Apoc. c. 6. inquit: *Proficiscitur hæc ratio ex desiderio restitutionis omnium, & beatæ resurrectionis. Nondum enim anime beatæ in eo perfectionis statu sunt, in quo post novissimum diem associata suis corporibus, collocandæ sunt, quia corpus altera scil. hominis pars, adhuc in corruptione hæret, quod & ipsum omninò instaurari exoptat.* Et postea subjungit: *Clamare dicuntur desiderio resurrectionis & restitutionis corporum*

XV.

Tertium animæ attributum ponimus **INTELLECTIONEM**, de qua tria potissimum declaranda veniunt 1. *an quicquam omninò anima separata intelligat* 2. *quomodo intelligat* 3. *quidnam intelligat.* De singulis ordine & breviter.

XVI.

Quantum ad primum attinet, omnem quidem ab anima separata evēyēat & sic etiam intellectionem sequestrat Smaltzius, quando contra D. Franzium, in αἰγιόσις disp. de extremo iudicio S. 3. scribere non veretur: An spiritus ille qui ad Deum redit, & à corpore separatus est, sensu aliquo præditus sit, & an voluptate aliqua fruatur ante adventum Christi, & ante conjunctionem istam novam spiritus cum corpore glorificato, quod Deus olim daturus est credentibus, Valde dubitamus, imò aliter rem se habere credimus: Nempe quemadmodum corpus sine spiritu cadaver est; sic vicissim spiritum sine corpore nullas actiones exercere posse.

XVII.

Verùm contra hanc sententiam, ut pote erroneam & falsam, ejusmodi formatur conclusio: *Anima separata omninò actualiter intelligit.* Nam uti ex supra-dictis constat intellectio animæ est independens à corpore. Non itaque privatur anima hujusmodi operatione propterea, quod à corpore separetur. *Quis tam impiè desipiat, dicunt rectè Dd. Conimbricenses, ut torpentes credat sepulcorum animas, totque seculis otiosi, dum reviviscant ipsi, ac si nihil nisi in Corpore, tanquam in agro, rusticorum more, moliri neverint?* Et præclarè Cyrus ad Ciceronem lib. de Senectute: *Mibi, inquit, nunquam persuaderi potuit tum animam esse insipientem, cum ex insipienti corpore evasit & emigravit.*

XIX, Secundo

Secundo quæsitio, videlicet quomodo anima separata intelligat, talis satisfaciat conclusio. anima separata per species, quas heic acquisivit, & secum asportat. intelligit. Probatum: Omnes enim species acquisite in corpore permanent in memoria intellectiva animæ: quæ cum ipse sit intellectus, sequitur eas quoque permanere in anima separata; si manent, frustra non inerunt, sed propter operationem. Unde in illa datur recordatio, sicuti ex Scriptura constat. Recordatio autem non est nisi per cogitationem specierum, in mente præexistentium ad quas intelligendas cum actu applicatur mens, proprie dicitur recordari. Unde recordatio non posset dici, si Deus in sunderet alicui animæ cogitationem alicujus rei antea cognitæ, sed simpliciter esset cognitio.

Ex hac conclusione deducitur 1. quod anima post hunc vitæ statum retineat quarundam scientiarum hic acquisite & entitatem & earum usum seu actum, siquidem actus iste non pendet essentialiter à ministerio phantasmatum sed saltem secundum quid, scilicet, quoad modum hujus vitæ statui congruum. 2. Localem objecti alicujus distantiam nihil impedire, quo minus istud ab anima intelligi queat, siquidem non opus habet novas acquirere species ministerio sensuum, qui præsentiam objecti requirunt, sed simpliciter intelligit per conversionem ad species secum reservatas, vel etiam fortassis per revelationem divinitus sibi inditas & communicatas. Notanter dicitur *fortassis*, probabile enim est animas etiam res novas posse cognoscere per Dei revelationem, sicuti hoc modo quam plura absque dubio cognoscunt Angeli, qui habent similem statum statui animarum; neque etiam ad hanc revelationem ulla ex parte est vel animæ vel Dei repugnantia. Huic sententiæ subscribit Augustinus lib. 2. de cur. pro mort. agend. c. 15. *Possunt, inquit, spiritus mortuorum aliqua, que hic aguntur, & que necessarium est eos nosse, spiritu Dei revelante cognoscere.* Hoc tamen probe notandum, quod D. Gerhardus Tom. 8. Loc. de morte § 329. inculcat. *Defunctis, inquit, sanctis quædam revelari non abnuimus, sed ex illis singularibus & extra ordinariis revelationibus non potest colligi regularis & ordinaria omniscentia, nec potest in illis statui fundamentum ordinarii cultus, invocationis scilicet in Ecclesia.* Hæc ibidem,

Tertium quaesitum, quidnam videlicet anima separata intelligat
sive cognoscat, duabus includatur conclusionibus: Prima hæc esto:
Anima separata cognoscit Deum & Angelos. Est enim in manu Dei Sap. 3.
v. 1. & statim atque à corpore soluta, beatitudinis fit particeps Apoc.
14. v. 13. Quia verò beatitudo requirit Dei cognitionem, utique a-
nima beatitudinem consecuta, Dei cognitione non erit privanda. A-
nimam quoque Angelos cognoscere, ex eo colligitur, quod ad ho-
rum societatem assumitur, cumque iis unam quasi Rempub. id quod
sine notitia fieri haud potest, constituit.

Conclusio secunda: *Anima separata non habet particularem notiti-
am eorum, quæ hi scilicet in terris geruntur.* Notanter dicitur particularis,
ne excludatur cognitio generalis. Cum enim, inquit D. Gerh. loc.
alleg. § 309. non sit veri simile, animas sanctorum vel ita securas, vel
gaudio ebrias esse, ut nesciant in terris Ecclesiam Christo colligi, e-
andemque multis pressuris, afflictionibus & persecutionibus obno-
xiam esse, ideò pia & bona est cogitatio statuere, quod generalem
eorum, quæ Ecclesiæ in his terris adhuc militanti obtingant, notiti-
am habeant, & proinde à Christo, cui in cœlesti gloria præsentem
sunt, boni aliquid Ecclesiæ petant, maximè cum sint ejusdem cor-
poris mystici membra, cujus caput Christus est, cumque charitas in
vita æterna non excidat 1. Cor. 13. v. 18. interim ex eo nequit inferri,
quod in specie singulas circumstantias & calamitates piorum habe-
ant perspectas &c. Rationem hujus rei innuit Gregorius lib. 12. Mo-
ral. c. 13. inquit: *sicut hi qui adhuc viventes sunt, mortuorum animæ quo
loco habeantur ignorant: ita mortui vitam in carne viventium, & post eos qua-
liter disponantur, nesciunt, quia spiritus longe est à vita carnis &c.* confer
colleg. Conimbr. disp. 5. de anim. spear. art. 1. ad tert. Et hæc de animæ
attributis impræsentiarum sufficiant.

CAPVT III.

De animarum transmigatione.

I.

Quod in communi proverbio dicitur, nullam opinionem esse
tam

tam absurdam, quin Patronos & asseclas inveniat, id quoque heic loci comprobatur. Multi enim fuere, qui concedentes animæ immortalitatem, arbitrati sunt certum earum esse numerum, easque de uno corpore in aliud transire. Ita docuisse legitur Empedocles, Plato, Apollonius, Pythagoras &c. Idem ante sui conversionem se statuisse meminit Iustinus in Dial. cum Tryphone. Cuanquam autores harum opinionum variant. *Quidam* enim dicebant transitum solum esse animæ humanæ ad alium hominem; *quidam* verò transire eas aiebant ad corpora beluina; & id quidem juxta conditionem vitæ ante actæ. veluti porcos fieri qui indulgissent libidinibus: leones & lupos, qui fuissent crudeles; lusciniæ aliasque aves cantatrices, qui fuissent musici; Vulpes, qui fuissent astuti &c.

II.

Antequam verò certi quid definiatur, sciendum *μεταμύωσις* esse vel *ajcutiam* sive *Ethicam*, vel *substantialem* sive *Physicam*. Illam vocamus, qua homines propter vitia humanum exuunt animum, & assimulantur brutis, ac naturam vel porcorum vel luporum induunt. *Hanc* verò, qua homines non moraliter, sed essentialiter transmutantur in bruta. De illa opinionem Platonis interpretatur Alcinous lib. de doctri Plat. c. 16. & August. l. b. 7. de Gen ad Lit. c. 10. docet Platonem non docuisse transformationem realem in animalia bruta, sed affectivam, non in pecorum membra & effigiem, sed in eorum affectus. Et hoc quidem modo intellecta transmigratio hæc nihil absurdi habet, qua propter eandem à præsentate tractatione dimittimus. Posterioverò sive essentialem transmutationem improbamus & reprobamus.

III.

Nunc asseritur I. *Anima humana nõ potest transire in aliud numero distinctum individuum*. Uti enim ex Metaphysicis constat, individuatio substantiæ corporæ pendet à formæ individualitate, cõ pars sit principalis cõpositi. Ex quo relinquitur idem esse individuum, quod eandem numero formam in eadem materia habet. Absonum itaque erit esse diversa numero individua, & tamen eandem numero (non aliam) habere formam. Insuper animarum è corpore in corpus migratio evertitur ex eo, quod nihil omninò eorum, quæ antea fecerunt, meminerint. Non enim poterat corporis admixtio in totum universam ipform, quæ

quæ antea habita erant, extinguere memoriam & contemplationem,
& maximè ad hoc venientes verba sunt Irenæi lib. 2. c. 58.

IV.

Afferitur 2. *Anima humana non potest transire in corpora brutorum.*
Si enim hoc, tunc anima brutorum esset immortalis, intelligens &c.
neque corpus impedire istud valeret cum omnis operatio, & illius de-
terminatio sit à forma, non à materia. Scitè Tertullianus in Apol.
c. 48. *Si quis Philosophus affirmet, ut ait Labertus de sententia Pythagora,*
hominem fieri ex mulo, calubrum ex muliere, & in eam opinionem om-
nia argumenta eloquii virtute distorserit, nonne consensum movebit
& fidem faciet etiam ab animalibus abstinendi? Propterea, qui hoc persuasum
habet, caveat ne forte bubulam de aliquo proavo suo obsonet. Sed error hic
uti admodùm crassus ita diutius eidem immorari haud operæ preci-
um videtur. Quamobrem heic cum bono Deo, cui fit laus,
honor & gloria seculis nunquam finiendis,
finimus.

Amica gratulatio

Ad

Præstantiss. & Literatiss.

Dn. Respondentem,

Contubernalem & popularem suum suavissimum.

Immortalem animam non credidit impia quondam
Turba, & propterea permaduit vitis:

Immortalem animam nunc plurima turba fatetur

Verbis, sed vita criminibusq; negat.

Tu Fleutere, bonus finxit præcordia Titan

Cui meliore velut res probat ipsa, luto,

Immortalem animam verbis vitæq; probando,

Præmia in hac vita, & magna sequente feres.

f.

à

Johanne Santhagio.

FINIS.

05 A 360

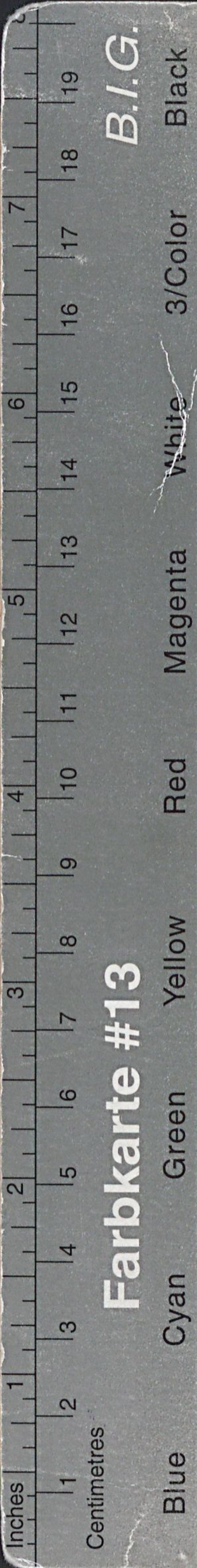
ULB Halle 3
004 210 115

V317

25

O. M. A.
PNEUMATICA
De
A S E P A
A T A

Quam
te Philosophicâ approbantes
In
bergenſium ACADEMIA

PRAESIDIO
Excellentiſſimi Viri,
INIS SCHARFII,
es Professoris Publici, Præ-
ſui plurimum obſervandi
norandi,

ublicè
ndam proponit
EUTER, NORTHUSANUS
*ris à 7. matutinis in Audito-
Majore.*

BERGÆ,
NNIS HAKEN.
C. XXIX.